

Jedrce

Društva jedrskih strokovnjakov Slovenije

julij, avgust 2006

Jedrce - glasilo

Društva jedrskih strokovnjakov Slovenije

izhaja že od leta 1996

Vabilo na konferenco Društva jedrskih strokovnjakov

International Conference

Nuclear Energy for New Europe 2006

Portorož, Slovenia, September 18-21, 2006; www.djs.si/port2006/;

E-mail: PORT2006@ijs.si; Phone: +386 1 588 5253; Fax: +386 1 588 5377

Nuclear Society of Slovenia, PORT2006, Jamova 39; SI-1000 Ljubljana, Slovenia

Člane društva vabimo, da se udeležijo jubilejne, že 15. konference DJS - »Nuclear Energy for New Europe«. Konferenca je tradicionalni in največji dogodek, ki ga vsako leto organizira Društvo jedrskih strokovnjakov. Konferenca je namenjena strokovnjakom s področja jedrskih raziskav, iz izobraževalnih ustanov, jedrskih objektov in upravnih organov. Obenem organizacija letošnje konference sovpada tudi s 40-letnico obratovanja raziskovalnega reaktorja TRIGA.

Programski odbor letošnje mednarodne konference NENE 2006 je že pregledal prispelne prispevke in izdelal program konference. V spomin na prof. dr. Radomirja Iliča bo letos posebna sekcija namenjena področju trdnih detektorjev jedrskih sledi - področju na katerem je prof. Ilič deloval vrsto let in bil svetovno priznani strokovnjak.

Tudi letos bo podeljena posebna nagrada za najboljši prispevek mladega strokovnjaka, za katero se lahko potegujejo vsi prvi avtorji prispevkov, mlajši od 32 let.

Podrobne informacije o programu, družabnih dogodkih in ostalem v zvezi s konferenco NENE 2006, ki bo letos v dneh od 18. do 21. septembra 2006 v Portorožu, si lahko ogledate na spletnih straneh društva:

<http://www.djs.si/port2006/>

[Nuclear Society of Slovenia](http://www.djs.si/port2006/), Portorož 2006

Jamova 39, SI-1000 [Ljubljana](http://www.djs.si/port2006/), [Slovenia](http://www.djs.si/port2006/)

port2006@ijs.si

Tel: +386 1 5885 253

Redna letna konferenca »Evropske družbe za atomsko energijo«

Letošnja redna letna konferenca »Evropske družbe za atomsko energijo« je potekala v Ljubljani od 27. maja do 31. maja 2006. Srečanja, ki sta ga skupaj organizirala Institut Jožef Stefan, Odsek za reaktorsko tehniko in Agencija za radioaktivne odpadke, se je udeležilo 54 znanstvenikov iz 22 držav članic družbe ter treh mednarodnih organizacij: Evropske komisije, Evropskega parlamenta in OECD/NEA.

»European Atomic Energy Society« (EAES) (http://www.ijs.si/ijsw/EAES_06) združuje največje in najpomembnejše znanstveno-raziskovalne organizacije, ki delujejo na jedrskem področju v 23 evropskih državah. Zаметki te ugledne skupine segajo do prve mednarodne konference o jedrski energiji »Kjeller Heavy Water Reactor Conference«, avgusta leta 1953. Družba je bila uradno ustanovljena 15. junija 1954 na Royal Society v Londonu. Na ustanovnem sestanku, na katerem je bilo zastopanih 8 držav: Belgija, Francija, Italija, Nizozemska, Norveška, Švedska, Švica in Združeno kraljestvo, je bil za prvega predsednika izvoljen Sir John Douglas Cockcroft. V devetdesetih letih, ko se je družba najbolj povečala, na sedanjih 23 članic, je bila v EAES sprejeta tudi Slovenija. Konference EAES potekajo vsako leto, letošnja je bila prvenstveno namenjena razpravi o raziskovalnih izobraževalnih programih EU na področju jedrske tehnike in tehnologije ter na področju radioaktivnih odpadkov. V svojem predavanju »Euratom Research and Training Programme on Nuclear Energy -Towards FP7« je predstojnik Oddelka za jedrsko fisijo in varstvo pred sevanji Evropske komisije povzel najvažnejše dosežke 6. okvirnega programa in predstavil izhodišča in načrte komisije za 7. okvirni program. V nadaljevanju je bila predstavljena francoska analiza in projekcija raziskav potrebnih za razvoj novih materialov, ki bodo primerni za uporabo v fuzijskih reaktorjih in v fisijskih reaktorjih 4. generacije, sledilo pa je tudi vabljen predavanje predstavnika OECD/NEA o modernih trendih na področju radioaktivnih odpadkov. Zadnji dan srečanj je namenjen strokovnim obiskom podjetij in institucij, ki delujejo na jedrskem področju v državi gostiteljici. V Sloveniji je s tega stališča vsekakor najbolj zanimiva in ugledna Nuklearna elektrarna Krško. Zato smo udeležence zadnji dan odpeljali v Krško, kjer so z velikim odobravanjem spremljali ogled in podrobno predstavitev obratovalnih in varnostnih uspehov elektrarne.

Na letošnji konferenci, ki so ji dobrodošlico izrekli tudi dr. Jadran Lenarčič, direktor IJS, dr. Miran Veselič, direktor ARAO in dr. Romana Jordan Cizelj, poslanka v evropskem parlamentu, je bil izvoljen tudi novi predsednik družbe. Eno leto, do naslednjega srečanja v Nemčiji, bo »Evropski družbi za atomsko energijo« predsedoval prof.dr. Borut Mavko, vodja Odseka za reaktorsko tehniko, Instituta »Jožef Stefan«.

Tanja Klopčič, R4 IJS

Kolesarski izlet - Slovenija znižuje CO₂

V soboto, 10. junija 2006, je bil v okviru projekta »SLOVENIJA ZNIŽUJE CO₂« organiziran kolesarski izlet iz Ljubljane v Tehnični muzej Bistra pri Vrhniki. Organiziralo ga je Britansko veleposlaništvo v sodelovanju z British Council, Ljubljansko kolesarsko mrežo in Okoljskim centrom (društva Umanotera, Fokus, Slovenski E-forum in drugi). Udeležili smo se ga tudi nekateri člani DJS. MMG je posebej za to priložnost dala tiskati majice z napisom »JE Krško v enem letu prihrani 5 milijonov ton CO₂, ki bi jih izpustila v zrak enakovredna termoelektrarna«, s katerim smo hoteli na nevsiljiv pa vendarle očiten način sporočiti, da naša nuklearna bistveno prispeva k zmanjšanju emisij CO₂.

Zbor kolesarjev je bil ob 10. uri na Novem Trgu v Ljubljani, kjer so nas pozdravili govorniki s Kitajskega in Britanskega veleposlaništva ter ljubljanska županja. Ob 10:15 uri smo z manjšo zamudo le krenili na pot. Prvi postanek je bil že pri Cerkvi Sv. Mihaela v Črni vasi, kjer so se naša izčrpana telesa napojila z vodo. Sledilo je kolesarjenje po stranskih in glavnih poteh barja, kjer so nas vseskozi spremljali predstavniki policije. Nedaleč od Kamnika pod Krimom nas je na terasi opuščene železniške proge pričakal tudi biolog, ki je na kratko razložil pomen in razvoj Ljubljanskega barja. Sledilo je še nekajkilometrsko ovinkarjenje po barjanskih poteh do Tehniškega muzeja v Bistri pri Vrhniki, kjer nas je čakal odličen golaž s polento. Po kosilu nas je pozdravil še predsednik republike Slovenije, dr. Janez Drnovšek nakar pa smo se počasi odpravili na železniško postajo v Borovnici, kjer nas je že čakal vlak za v Ljubljano.

Luka Snoj, MMG

Nuklearni turnir MMG v odbojki 2006

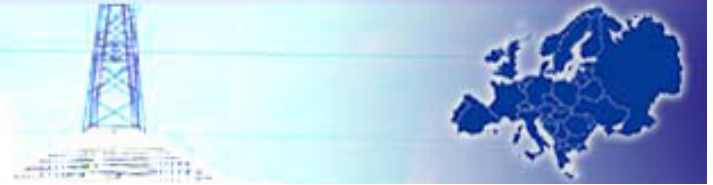
Mreža mlade generacije je tudi v letu 2006 organizirala tradicionalni Nuklearni turnir v odbojki. Tekme so bile odigrane v popoldanskem času na igrišču reaktorskega centra, turnir pa se je zaključil s finalnimi tekmami in piknikom v sredo, 21. junija. Zmagovalec turnirja je ekipa Birokratov z URSJV, ki je v finalni tekmi premagala ekipo MIC z Instituta Jožefa Stefana. Vzdušje je bilo izvrstno, še posebno na pikniku po končanih tekmah, prav vsak pa se je lahko naigral odbojke, saj smo po finalni tekmi igrali odbojko vse do teme.

Se vidimo naslednje leto!

Janez Gale in Marko Giacomelli, MMG

The European Nuclear Society
Largest nuclear society for science and industry

Sestanek upravnega odbora in skupščine ENS junija 2006 v Stockholmu

Junija sem se, v Stockholmu, Švedska, kot predstavnica Društva jedrskih strokovnjakov Slovenije udeležila sestanka upravnega odbora in generalne skupščine Evropske zveze jedrskih društev – »European Nuclear Society« (ENS).

Sestanek upravnega odbora je bil namenjen predvsem pripravi na generalno skupščino. Novo vodstvo, izvoljeno v decembru 2005, je opravilo temeljit pregled delovanja ENS v zadnjih letih. Na upravnem odboru in skupščini smo obravnavali poročilo o poslovanju v letu 2005, poročilo o poslovanju v letu 2006 in predlog predračuna za poslovanje v letu 2007. Poslovanje ENS je bilo v letih 2004 in 2005 uspešno, dobro pa kaže tudi za leti 2006 in 2007. Letna članarina, ki jo plačujejo nacionalna društva za vsakega svojega člana ENS, se je v letu 2006 povišala za 10 %. Končna vrednost bo določena na osnovi vprašalnika, ki ga je ENS poslal nacionalnim društvom. ENS bo oblikoval članarino posameznih društev na osnovi rezultatov ankete. Podan je bil predlog, da bi bila za študente in upokojene članarina nižja. Po drugi strani pa še vedno ostaja problem neplačevanja članarine nekaterih članic in „corporate members“.

Iztržki vseh konferenc, ki jih je ENS organiziral v letu 2005 so bili pozitivni. V letu 2006 je ENS organiziral že tri konference: PIME v mesecu februarju, Top Nux v mesecu marcu in RRFM v mesecu aprilu. Po do sedaj zbranih podatkih sta bili konferenci PIME in RRFM zelo uspešni, za konferenco TopNux še ni rezultatov. Tudi sicer so konference TopFuel, TopSeal, TopNux še novost in bo v prihodnje potrebno njihovi organizaciji posvetiti še veliko pozornosti.

ENS je sicer neprofitna organizacija, vendar prihodki presegajo mejo, pod katero bi bila po belgijskih predpisih še oproščena plačevanja davka na dodano vrednost. Enako velja za FORATOM. Zato ENS in FORATOM skupaj ustanovljata „hčerinsko“ podjetje – družbo z omejeno odgovornostjo z imenom: „NUCLEAR SERVICES BRUSSELS“.

Posebna točka je bila namenjena spremembi 22. člena statuta ENS – število članov upravnega odbora. Po naslednjih volitvah bo najmanjše število članov upravnega odbora 3, največje pa 9 in sicer: 1 predstavnik Nemčije, 1 predstavnik Francije, 1 predstavnik skandinavskih držav, 1 predstavnik mediteranskih držav, 2 predstavnika CEC, 1 predstavnik „corporate members“, 1 predstavnik YGN in predstavnica organizacije Women in Nuclear - WIN Global.

Na skupščini smo obravnavali pomen publikacij ENS News in European Nuclear Features ter obisk spletne strani ENS. Predsednik ENS je prisotne povabil k sodelovanju in tako tudi spremljanju aktivnosti ENS.

Sestanek upravnega odbora in skupščina sta bila organizirana med konferenco IYNC. Predsednik YGN iz Finske je predstavil aktivnosti YGN v zadnjih letih, ki so v izrazitem porastu. Izjemno uspešne konference IYNC se je udeležilo več kot 450 mladih strokovnjakov z jedrskega področja. MMG DJS na konferenci ni imel svojega predstavnika, kljub temu pa so Slovenijo na konferenci zastopali trije mladi strokovnjaki iz NE Krško.

Milena Černilogar Radež

Sestanek programskega komiteja "ENS Program Committee"

V Bruslju je bil 27. junija sestanek programskega odbora evropske zveze jedrskih društev (European Nuclear Society, ENS). Udeležili smo se ga predstavniki Finske, Francije, Hrvaške, Madžarske, Nemčije, Nizozemske, Slovaške, Slovenije, Švedske, Velike Britanije in osebje ENS.

Glavne teme sestanka so bile obravnava priročnika o organizaciji konferenc v sodelovanju z ENS, problematika ti. "TOP" konferenc in Evropski jedrski kongres ENC 2007. Ker ima ENS zaposlenega posebnega organizatorja konferenc, so zainteresirani, da bi konference v finančnem smislu organizirali sami in da bi jim (lokalna) jedrska društva prostovoljno pomagala z logistično in znanstveno podporo. Kar nekaj udeležencev nas je sicer dvomilo v dolgoročno stabilnost takšne organizacije, vendar je prevladalo mnenje, da se v priročnik organizacije konferenc zapiše, da ENS "praviloma" prevzame celotno finančno plat organizacije TOP konferenc. Potrdili smo tudi koledar Top konferenc v naslednjih letih: letos bosta TOPSeal na Finskem in TOPFuel v Španiji, leta 2007 TOPSafe v Dubrovniku in ENC v Bruslju, leta 2008 bo nova konferenca o izobraževanju in usposabljanju, NEST^{ET} na Madžarskem ter še dve TOP konferenci, za 2009 pa sta poleg kongresa ENC predvideni še dve TOP konferenci. Naredili smo tudi preliminarni razpored, katere vrste TOP konferenc naj bi prišle na vrsto posamezno leto.

Ker je programski odbor ENS tudi programski odbor konference ENC, smo obravnavali tudi organizacijo te konference. Dogovorili smo se, da nam bo predsednik programskega odbora Gaston Meskens do spomladi 2007 poslal do takrat prispele povzetke, na osnovi katerih bomo oblikovali program konference ENC 2007.

Dr. Igor Jenčič

Na spletni strani:

<http://www.euronuclear.org/e-news/e-news-13/>

si oglejte 13. številko publikacije ENSNews.

Aktivnosti ALFA sekcije

Sestanek sekcije Alfa, 13. 6. 2006 - poročilo

Člani sekcije Alfa smo se 13. 6. sestali na delovni večerji v našem že tradicionalnem zbirališču na Viču. Na srečanju se nam je pridružil tudi novi predsednik DJS dr. Boštjan Končar.

Dnevni red:

1. Splošno:

- volitve za člane organov DJS, kjer je sekcija Alfa uspela s kandidaturo mag. Tee Bilić Zabric za člana UO DJS,
- letnega srečanja WIN Global v Kanadi se ni udeležila nobena članica zaradi službenih obveznosti, kljub temu smo v stalnih stikih z zvezo in redno sodelujemo,
- seznam članov sekcije je sedaj izdelan v excelovi preglednici.

2. Izvedba dveh predavanj sekcije: dogovorili smo se, da prestavimo uro in kraj predavanja. Zato bomo imeli to leto predavanja na IJS, Jamova, v veliki predavalnici, predvidoma ob 15.00, ter tako omogočili udeležbo tudi članicam z mlajšimi otroki. Predsednik DJS bo pomagal pri rezervaciji prostora.

- **Predavanje o postopku umeščanja odlagališča NSRAO v prostor, 10.7. ob 15.00 na lokaciji IJS, Jamova 39 - ARAO,**
- predavanje o radioaktivnosti Zemlje - dr. Janžekovič in dr. Križman, jeseni (oktober ali november) 2006.

3. Projekt priprave spletnih strani, ki ga vodi dr. Helena Janžekovič, se uspešno zaključuje. Za boljše in pestrejšo obliko spletnih strani so vse članice in člani vabljeni, da pošljemo vsaj eno svojo fotografijo v delovnem ali drugem okolju za na splet. Helena jih pričakuje do konca junija.

4. Informiranje splošne javnosti o dejavnostih Alfa sekcije (izdelava in distribucija zgibanke): za predstavitev naše dejavnosti bomo oblikovali zgibanko. Projektni tim v sestavi mag. Darja Slokan-Dušič, dr. Barbara Vokal-Nemec, dr. Helena Janžekovič in mag. Nadja Železnik bomo pripravili osnutek do začetka avgusta.

5. V sodelovanju z Neformalno zvezo slovenskih fizičark bomo čez poletje poskrbeli za potujočo razstavo »Slovenke v fiziki«, ki je namenjena širši javnosti in v kateri sodelujemo s posterjem Radioaktivnost v službi človeka. Dodali bomo poster o sodelavkah v jedrski tehnologiji ter razstavo postavile v organizacije, ki so povezane z jedrsko stroko. Projektni tim, ki skrbi za zgibanko, bo hkrati postavil tudi nov plakat. O odprtju razstave bomo pravočasno obvestili vse. Prosim vse, ki bi bili zainteresirani za postavitev te razstave v svoji organizaciji, da se nam oglasite.

6. Dogovorili smo se tudi, da obstaja potreba po boljšem izmenjavanju podatkov o projektih, ki potekajo na jedrskem področju znotraj različnih organizacij. Zato bomo v sklopu DJS sodelovali pri organizaciji poldnevnega seminarja, kjer bomo lahko predstavniki inštitucij predstavili svoje delo in dobili informacije o delu drugih.

7. Zaradi potrebe po pravilnem in objektivnem informiranju, bomo izmenjali publikacije, zgibanke in ostale materiale, ter jih skušali uporabiti za čim širše osveščanje. Tako ima DJS na voljo nove zgibanke o društvu (dobi se jih pri Boštjanu Končarju), Barbara Vokal razpolaga z lepo publikacijo černobilskega foruma, na ARAO pa je veliko zelo različnega gradiva, ki je na voljo. Prav zadnja izdaja Raopisa, je posvečena sevanju. Več o gradivu pa si lahko preberete na spletnih straneh Agencije za radioaktivne odpadke:

<http://www.gov.si/arao>.

Mag. Nadja Železnik, predsednica Alfa sekcija

Odlagališče radioaktivnih odpadkov v Sloveniji

"V okviru rednih predavanj namenjenih javnosti je sekcija Alfa Društva jedrskih strokovnjakov dne 10. 7. 2006 pripravila predavanje za naslovom "Kombinirani postopek izbora lokacije za odlagališče Nizko in srednje radioaktivnih odpadkov - NSRAO".

Predavateljica mag. Nadja Železnik, vodja sektorja za načrtovanje in razvoj v ARAO in prof. dr. Miran Veselič, direktor ARAO, sta predstavila tehnične in upravne vidike iskanja lokacije za odlagališče v Sloveniji kot tudi vključevanje javnosti preko oblikovanja tako imenovanih "lokalnih partnerstev" v posameznih zainteresiranih občinah. "Lokalna partnerstva" so novost v slovenskem prostoru, z njimi pa želi ARAO doseči dialog z zainteresiranim prebivalci z namenom, da bo celoten projekt od iskanja lokacije, gradnje in obratovanja odlagališča v okolju, ki bo takšen objekt tudi sprejemalo.

Predavateljica sta spregovorila o dosedanjih izkušnjah pri iskanju lokacije in težavah, ki spremljajo ta zelo zahteven projekt. Predavanja se je kljub počitniškemu času udeležilo približno 40 poslušalcev."

Dr. Helena Janžekovič